

Rolding, have ført Kampen ind paa et Omraade, hvor den maatte blive gold. Jeg deler ikke den Anskuelse, som er bleven udtalt, at det er rigtig, at Folkethinget ikke har taget Finantsloven for 1877—78 for til Prøvelse og Vedtagelse. Efter at Thinget havde besluttet udenfor Salen ikke at gjøre den provisoriske Lov af 12te April d. A. til Genstand for Anklage for Rigsretten, havde der efter min Mening været den største Opfordring for Rigsdagen, for Folkethinget til at tage selve Finantsloven for og søge at komme til en Beslutning, som kunde udfylde Tiden lige fra 16de April, da den givne midlertidige Bevilling udløb, og indtil den Dag, da Finantsloven virkelig vedtoges. Den Henviisning, der nys blev givet, at der i Folkethinget engang, naar Statsrevisionens Beretning foreligger, kan vendes tilbage til Rigsretstanken, er formel ganske sand; thi indtil Rigsdagen har frastrøvet sig Retten til at gjøre Ansvar gjældende for Statsregnskabet, saalænge paahviler der Ministeriet et Ansvar for dette; men om Truslen eller Henviisningen end kan klinge ganske godt i dette Øieblik, tror jeg ikke, at der er Noget, der for Alvor indbilder sig, at der, efterat Folkethinget har undladt at gjøre Rigsretsanklage gjældende nu, da for Alvor kan være Tale om at gjøre det nogle Aar senere. Var det imidlertid Folkethingets Ønske for Alvor at laa en Bæl, være sig nu af Sern eller af Træ, igjennem den provisoriske Finantslov, saa havde Veien, mine Herrer! ikke været den, at lade det hele Lidsrum fra 16de April og indtil den 8de November henstaa med en provisorisk Finantslov som eneste finantsiel Bevilling, som eneste finantsiel Hjemmel. De Herrer have gjort, hvad de kunde, til at forevige den provisoriske Finantslov; i Stedet for at skaffe den ud af Verden, have de forlængt dens Liv; det har været de Herrer's Ønske at gjøre det, og jeg indskrænker mig kun til at sige, at dette Ønske ikke har været udtalt fra vor Side, men at vi tværtimod vilde have sat stor Pris paa, om det havde været muligt at komme til en Afgjørelse, hvormed en regelmæssig paa grundlommæssig Maade vedtagen Finantslov for 1877—78 havde slaat den eneste Bæl, der kan slaas, igjennem den foreløbige Lov af 12te April, ved fuldstændig at skaffe den ud af Verden og tilveiebringe en regelmæssig Hjemmel for alle finantsielle Indtægter og Udgifter lige fra Finantsaarets Begyndelse til dets Ende. Hvad der skete den 8de November, er vist ret passende betegnet som en Vaabenhvile, og da denne Vaabenhvile blev sluttet, var det i det mindste mit Haab, at der ogsaa kunde være Tale om en virkelig Fred paa Basis af Finantsloven for 1877—78. Efter at dette Haab er sluffet, er det gaet her, som det ikke ganske ualmindelig gaar ved diplomatiske Forhandlinger, nemlig at den indgaaede Vaabenhvile maa forlænges, og jeg ser ikke rettere, end at det Skridt, vi nu staa i Begreb med at foretage, og

som selv det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ikke vil modsætte sig, i Virkeligheden kun er en Forlængelse af den den 8de November indgaaede Vaabenhvile, og det er mit Haab, at den Forlængelse af Vaabenhvilen maa blive en virkelig Indledning til Afslutningen af en Fred, hvis Basis da maa blive Finantsloven for 1878—79. Jeg haaber, at det maa lykkes at komme ud af denne Samling med en saaledes afsluttet Finantslov for det kommende Aar, at der mellem de tre Faktorer, som høre til, for at tilveiebringe en grundlommæssig Finantslov, virkelig kan opnaas Enighed om den, og sfer dette, da vil denne Samling visseelig, om den end er fattig nok paa Resultater paa Lovgivningens Omraade, ikke være gold og ikke være ufrugtbringende for Fremtiden. Ogsaa jeg deler gjerne — det skal være min Slutning foreløbig — det Haab, som er blevet udtalt af begge de ærede Herrer, nemlig, at den almindelige Valgret, vi have, at det Folkething, som er udgaaet af denne almindelige Valgret, og den Stattebevillingsret, Grundloven har lagt i Folkethingets Haand — at disse tre Ting maa blive førte til Seir; men dertil vil da først og fremmest udkræves, at den almindelige Valgret, Folkethinget og Stattebevillingsretten fatter den første Grundsatning for at føre en Kamp feirrig igjennem paa det konstitutionelle Omraade, nemlig dette at finde og at følge sin rette Begrændsning.

Clausen: Jeg kan i Meget være enig med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), men jeg er dog ikke enig med ham i, at Regjeringen efter den 8de Novbr. har en meget god Stilling (Berg: Det har jeg ikke sagt.) Det ærede Medlem sagde, at Regjeringen havde en meget god Stilling, men jeg har ikke kunnet betragte Regjeringens Stilling efter den 8de Novbr. som meget god, thi naar Regjeringen skal indtage en meget god Stilling, saa paastaar jeg derved, at den maa indtage en hæderlig Stilling, som det hele Folk maa se op til, men en saadan Stilling forekommer det mig ikke, at Regjeringen indtager efter hvad der er passeret den 8de Novbr. Naar man nemlig den Dag eller Dagen i Forveien hørte Conseilspræsidentens Udtalelse, hvori han tydeligt og klart erklærede overfor Thinget, at han ikke ansaa det for sin Pligt at forlange en midlertidig Finantslov, erklærede, at han ansaa sig for fuldt berettiget til at regjere med en provisorisk Finantslov, ansaa den for fuldt lovlig, — dette var hans Erklæring, — og der saa fra Folkethingets Side indbringes Forslag til en midlertidig Finantslov, som vedtages uden Modsigelse af det hele Thing og gaar igjennem Landstthinget, saa siger jeg, at deri ligger en absolut Underkjendelse af Ministerens Standpunkt, af Ministerens Erklæring, og jeg paastaar derfor, at Regjeringens Stilling aldrig kan betragtes som